

СПРАВКА ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 3 ОТ 7 МАРТ 2016 Г. ЗА ОБРАЗОВАНИЕТО, ПРАКТИЧЕСКАТА ПОДГОТОВКА И ПРОФЕСИОНАЛНАТА КВАЛИФИКАЦИЯ, НЕОБХОДИМИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТ ЗА УПРАЖНЯВАНЕ НА ПРОФЕСИЯТА "ПЛАНИНСКИ ВОДАЧ"

(публикуван на 05.03.2019 г.)

№	Потребител/ институция/ организация	вх. №/ дата /вкл. начин на получаване на предложението/	Предложения и коментари	Приети/ неприети	Мотиви
1.	Милан Рашевски, планински водач, вписан в НТР	вх. № Т-26-М- 39/11.03.2019 г., получено по електронна поща на 06.03.2019 г.	<p>Предлагам на обсъждане две промени към така представения текст на измененията и допълненията на Наредба 3, а именно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - във връзка с текстовете на чл. 3, ал. 2 и ал. 5, където се дефинират правоспособностите на водачи първо и второ ниво да има и ясна дефиниция на израза "алпийска техника и съоръжения" с изброени или добре описани техники и съоръжения (въжета, карабинери, пикели, котки, сечива, клинове, каски, седалки и т.н.). - да има ясна дефиниция на всички по-известни алпийски маршрути в България, за да не се стига до злоупотреби и лично тълкуване. Може да се говори и за алпийски "терени" - според наклона, моментните условия и т.н. Да се вземе под внимание, че някои маршрути/терени не са алпийски в летни условия, но стават алпийски в зимни условия. Да има ясна дефиниция на "летни и зимни условия". Повече дефиниции - по-малко тълкувания. <p>Тези предложения според мен и голяма част от колегите планински водачи са много съществени, за да не се стига до инциденти (каквито имаше и ще има, а често завършват със смърт).</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Има достатъчно литература и приети понятия относно алпийска техника и съоръжения и не е предмет на наредбата да се посочват дефиниции за утвърдени понятия и детайлизиране на същите.</p> <p>Извън предметния обхват на Наредбата е категоризирането на маршрути/ алпийски маршрути. С наредбата не следва да се прави класификация на маршрутите.</p>

Ако водач тръгне по маршрут, който не е категоризиран като алпийски и все пак клиент се чувства несигурен или е в недобро физическо състояние, заради безопасността му, по изключение да се употреби осигурителна техника, но не и по маршрути, по които по начало се знае, че такава ще е нужна. Воденето по вече категоризирани алпийски маршрути да е забранено за водачите първо ниво. Моля също да се обсъди подмяна на термина "маршрут" с термина "терен", понеже понякога водачите водят по терени, по които няма обособени официални маршрути.

Дефинициите на "алпийска техника и съоръжения", както и категоризацията на маршрутите/терените може да стане или в самата наредба или в допълнителни разпоредби, като в България има достатъчно квалифицирани специалисти, които да сътрудничат на МТ.

Вярвам, че това е една съществена крачка към по-правилната регулация на професията в България и намаляването на инцидентите в планината.

В заключение искам да изтъкна следните недоразумения:

- водене по тежки терени и умишлено неизползване на алпийска осигурителна техника, за да не се влиза в закононарушение. Опитен водач би могъл да мине по терен без алпийска техника, където за други е невъзможно и изключително опасно. Това не трябва да означава, че теренът не е алпийски, но дефиницията остава неясна. Това е предпоставка за инциденти.

- ако клиент се чувства несигурен, водачът няма право да използва алпийска техника, за безопасността му, защото влиза в нарушение. Това е предпоставка за инциденти и не е регулирано добре.

			- ако водачът няма трудово-правни отношения с клиентите, той по-трудно може да бъде подведен под отговорност. Това стимулира труда "на черно", за да не се носи отговорност в случай на инцидент. Повече от половината водачи в България са част от сивата икономика!		
2.	Николай Давидков	вх.№ Т-26-Н-9/18.03.2019 г., получено по електронна поща на 09.03.2019 г.	<p>Предложения по отношение квалификацията на планинските водачи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Да се обособи едно основно или начално ниво, което да дава правоспособност за водене само през летния и есенния сезон, без използване на алпийска екипировка. Това би довело до по-добра достъпност на курсовете за подготовка и наличие на повече водачи за съответният период (лято-есен), от което пазарът има нужда. Също така би се подобрило качеството на обучението на водачите. 2. Да се признаят, без изпит за правоспособни за нивото алпийски водач всички завършили специалност "Треньор по алпинизъм" в НСА. 3. Да се допуснат директно до изпит първо ниво всички завършили НСА и положили успешно курс на обучение и изпити по дисциплината ТАО, която е част от редовната програма. <p>Предложения по отношение изпита за правоспособност пред министерството:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Да се разработи тестова батерия и изпитът (теория) да протича под формата на тест. Това би довело субективният фактор до минимум, за разлика от досега провежданата устна форма на изпит. 	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Приема се по принцип</p>	<p>Предложенията са ограничителни и поставят в неравнопоставеност едни кандидати спрямо други. Документите за образование доказват, че лицето е преминало съответното обучение успешно, но не са гаранция, че това лице е пригодно да упражнява професията. Чрез изпита за правоспособност се удостоверява пригодността на кандидата за упражняване на професията.</p> <p>Въпросът е от организационен характер и не следва да се урежда в подзаконов нормативен акт. Това се регламентира в утвърдени Правила за организиране и провеждане на изпит за придобиване на правоспособност по професията "планински водач", както и критерии за оценка.</p>

			2. Практическият изпит да се провежда независимо от теоретичния, тоест да не се налага неиздържалите практика да се явяват повторно на теория.	Не се приема	Предложението не следва да се описва в подзаконов нормативен акт. Този въпрос се регламентира в утвърдени Правила за организиране и провеждане на изпит за придобиване на правоспособност по професията "планински водач", както и критерии за оценка.
3.	Орлин Чачановски, председател на Асоциация „Планини и хора“	вх.№ Т-26-Н-9/19.03.2019 г., получено по електронна поща на 19.03.2019 г.	<p>Предложения по публикувания за обществено обсъждане Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 7 март 2016 г. за образованието, практическата подготовка и професионалната квалификация, необходими за придобиване на правоспособност за упражняване на професията „Планински водач“:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чл. 3 ал. 2 без използване на алпийска техника и съоръжения ... да се добави с изключение на пикел и котки <p>Мотиви:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пикела и котките са съоръжения които се ползват не само от алпинистите (алпийските водачи). 2. Понякога те са жизнено необходими за осигуряване безопасността на туристите. 3. Съгласно ДОС и основният учебен план, планинските водачи 1-во ниво се обучават да си служат и да ползват пикел и котки. <ul style="list-style-type: none"> • Чл. 3 ал. 4 да се добави – Продължителността на курса трябва да е не по-малко от 240 учебни часа (25% от основната програма) • Чл. 3 ал. 5 да се добави - Продължителността на курса трябва да е не по-малко от 240 учебни часа (25% от основната програма) <ul style="list-style-type: none"> • Чл. 3 ал. 4 трябва да отпадне само ... използването на (съответната ски...)... <p>Има достатъчно литература и приети понятия, какво се разбира под алпийска техника и</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Извън предметния обхват на Наредбата.</p> <p>Продължителността на курсовете на обучение се регламентира съгласно рамковите програми по Закона за професионалното образование и обучение и не следва да се посочва в Наредбата.</p>

		<p>съоръжения. Воденето със ски е предмет на друга допълнителна квалификация.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чл. 4 ал. 1 да се добави – (Съгласно ДОС и рамкова програма Б) – продължителността на курса трябва да е не по-малко от 960 учебни часа. • Чл. 7 ал. 2 да отпадне <p>Мотиви:</p> <p>1. Всички правителствени решения и изисквания на европейския съюз, изискват намаляване на административната тежест и бюрокрацията.</p> <p>2. Дипломата за средно образование се представя при кандидатстването в курса за професионална квалификация. Копие от нея (заедно с останалите лични данни) се изпраща в ИС на НАПОО при откриване на курса.</p> <p>3. В МОН съществува обществено достъпен регистър в който валидността на дипломата може да бъде проверена.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чл. 17 т. 1 да отпадне текста – Копие от дипломата за завършено средно образование – мотивите са посочени по-горе. 	<p>Не се приема</p> <p>Приема се</p>	<p>Виж мотиви изложени по-горе.</p> <p>В чл. 17, т. 1 от проекта е отразено, че ще се изисква копие на диплома за завършено образование, в случай, че информацията не се съдържа в публичен регистър.</p>	
4.	<p>Милан Рашевски, планински водач, вписан в НТР</p>	<p>вх. № Т-26-М-39/21.03.2019 г., получено по електронна поща на 19.03.2019 г.</p>	<p><u>Предложения:</u></p> <p>1. Ще си позволя да предложа друг текст за Чл. 3, ал. (2) относно определение на правата, които дава "Първо ниво" на професията. А именно - текста да бъде следният: "(2) „Планински водач“ – първо ниво, може да придобие лице, което отговаря на изискванията по чл. 12, ал. 1 или 2. Нивото дава право на планинския водач да води туристи и групи в планините на страната придвижвайки се пеша, а в снежни условия - и със снегоходки, през равнинни и планински терени, преминавайки през места, за чието преодоляване обичайно не е необходимо използването на въжета и друга алпийска екипировка, но е допустимо за подсигуряване на безопасността и сигурността на водача и туристите."</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Националното законодателство не предвижда такава диференциация.</p>

2. В **Чл. 3, ал.(4)** се казва: "... **доказан професионален опит с минимална продължителност 1 година...**" - не са ясни критериите за определяне на тази една година - има се предвид една календарна година или по брой на активните дните с туристи в природна среда или просто една година след придобиване на правоспособност? Също така не е ясно с какви документи се доказва този опит. Важно е това да бъде конкретизирано ясно и еднозначно. Иначе е предпоставка за нарушения и спекулации.

Не се приема

Професионалният опит се доказва с трудова или осигурителна книжка или друг документ съгласно националните изисквания на държавата по произход.

3. В **Чл. 3, ал. (5)** също се определя срок от 2 години, за който няма ясни критерии, по които да бъде определен и доказан този срок. (Виж описанието в предната точка)

Не се приема

Предложението е извън предметния обхват на наредбата.

4. **Чл. 3, ал. (5)** в текста: "**Нивото дава право на планинския водач да води туристи и групи по алпийски и катерачни маршрути в планините на страната с използване на съответната ски, алпийска техника и съоръжения съобразно придобитата специализация**" - думата "ски" според мен трябва да отпадне, щом в изречението преди това отпада текста "да води туристи и групи със ски". Освен това след промените Алпийския водач не се обвързва с допълнителната квалификация към Планински водач първа степен - Водене със ски.

Не се приема

Има достатъчно литература и приети понятия относно алпийска техника и съоръжения и не е предмет на наредбата да се посочват дефиниции за утвърдени понятия и детайлизиране на същите.

5. В текстовете на **Чл. 3, ал. (2) и ал. (5)**, се дефинират правоспособностите на водачи първо и второ ниво. Ще бъде много по-добре ако има ясна дефиниция на израза "**използване на алпийска техника и съоръжения**", което може да се добави като допълнение или **алинея (6)**.

Предлагам например следния текст за тази дефиниция: "**За целите на настоящата Наредба**

"алпийска техника и съоръжения" означава използване на специализирана екипировка като въжета, карабинери, пикели, котки, сечива, клинове, каски, седалки и други, които да се използват за катерене и/или преминаване по маршрути или пасажи категоризирани като ниво на сложност по-високо от 3-та категория."

6. Корекциите предвидени за **Чл. 18 ал. (2)** предвиждат текста да изглежда така: "**(2) При оценка „не издържал“ кандидатът има право да се яви повторно на изпит на една от следващите обявени дати за следващия изпит по чл. 13, ал. 2.**" - Необходимо ли е повторението - следващите дати за следващият изпит?

7. Вероятно нещо не съм разбрал или съм пропуснал, но не разбирам защо се отменя **Глава 3 с членове от 23 до 28** свързана с вписванията в НТР? Къде се регламентира управлението на НТР? Може би в Закона за туризма?

8. Промяната на **Чл. 29** и по-точно отпадането на термина "**Кодекса за професионална етика на планинските водачи**", означава ли, че няма да се съставя такъв документ? Мисля си, че е добре да има такъв документ и той да присъства в наредбата като приет и одобрен от институциите.

9. Параграф §1 от заключителните разпоредби не трябва ли да отпадне? Говорим за завареното положение, което важеше при приемането на наредбата в началото. В новия вариант на наредбата не би трябвало да има същата възможност за вписване на практикуващи водачи, както в началото. Имам предвид:
"§1. (1) Практикуващите планински водачи към момента на влизане в сила на тази наредба, които са придобили степен на професионална

Не се приема

Не се приема

Не се приема

Не се приема

Бележката има технически характер. Повторението е с цел конкретизация и по-голяма яснота.

Вписването на правоспособни планински водачи в НТР е уредено в Закона за туризма.

Не е в предметния обхват на Наредбата. На този етап не съществува Кодекс за професионална етика на планинските водачи и в тази връзка, същият отпада от настоящия проект на наредбата.

Цитираната норма е ограничена по време, изпълнила предназначението си.

			<p>квалификация по професията „Планински водач“. се вписват в Списъка на правоспособните планински водачи, част от НТР, въз основа на заявление" и "(2) В Списъка на правоспособните планински водачи, част от НТР, се вписват и лица с висше образование по свързани със спортно-туристическата дейност специалности ...".</p> <p>Тези предложения напълно покриват и моите виждания, както и вижданията на редица сертифицирани планински водачи, които практикуваме ежегодно и имаме наблюдения върху развитието на тази сравнително млада професия в България.</p>		
5.	Анастас Величков, правоспособен планински водач	<p>вх. № Т-26-М-39/21.03.2019 г., получено по електронна поща на 19.03.2019 г.</p>	<p>Изпращам някои бележки по предложените промени в наредбата, както и предложения за промени в текстовете на старата наредба. Всички те са базирани на практическият ми и административен опит, който считам за достатъчно богат. Надявам се да ги вземете под внимание при промяната на наредбата, защото те са само в полза за по-доброто регулиране на професията и повишаване безопасността на хората в планината.</p> <p>Ето какво забелязах аз:</p> <p>1. Ще си позволя да предложа друг текст за Чл. 3, ал. (2) относно определение на правата, които дава "Първо ниво" на професията.</p> <p>А именно - текста да бъде следният:</p> <p>"(2) „Планински водач“ – първо ниво, може да придобие лице, което отговаря на изискванията по чл. 12, ал. 1 или 2. Нивото дава право на планинския водач да води туристи и групи в планините на страната придвижвайки се пеша, а в снежни условия - и със снегоходки, през равнинни и планински терени, преминавайки през места, за чието преодоляване обичайно не е необходимо използването на въжета и друга</p>	Не се приема	Националното законодателство не предвижда такава диференциация.

алпийска екипировка, но е допустимо за подсигуряване на безопасността и сигурността на водача и туристите."

2. В Чл. 3, ал.(4) се казва: "... доказан професионален опит с минимална продължителност 1 година..." - не са ясни критериите за определяне на тази една година - има се предвид една календарна година или по брой на активните дни с туристи в природна среда или просто една година след придобиване на правоспособност? Също така не е ясно с какви документи се доказва този опит. Важно е това да бъде конкретизирано ясно и еднозначно. Иначе е предпоставка за нарушения и спекулации.

3. В Чл. 3, ал. (5) също се определя срок от 2 години, за който няма ясни критерии, по които да бъде определен и доказан този срок. (Виж описанието в предната точка)

4. Чл. 3, ал.(5) в текста: "Нивото дава право на планинския водач да води туристи и групи по алпийски и катерачни маршрути в планините на страната с използване на съответната ски, алпийска техника и съоръжения съобразно придобитата специализация" - думата "ски" според мен трябва да отпадне, щом в изречението преди това отпада текста "да води туристи и групи със ски". Освен това след промените Алпийския водач не се обвързва с допълнителната квалификация към Планински водач първа степен - Водене със ски.

5. В текстовете на Чл. 3, ал. (2) и ал. (5), се дефинират правоспособностите на водачи първо и второ ниво. Ще бъде много по-добре ако има ясна дефиниция на изрази "използване на алпийска

Не се приема

Не се приема

Не се приема

Професионалният опит се доказва с трудова или осигурителна книжка или друг официален документ съгласно националните изисквания на държавата по произход.

Предложението е извън предметния обхват на наредбата.

Има достатъчно литература и приети понятия относно алпийска техника и съоръжения и не е предмет на наредбата да се посочват дефиниции

техника и съоръжения", което може да се добави като допълнение или алинея (б). Предлагам например следния текст за тази дефиниция: "За целите на настоящата Наредба "алпийска техника и съоръжения" означава използване на специализирана екипировка като въжета, карабинери, пикели, котки, сечива, клинове, каски, седалки и други, които да се използват за катерене и/или преминаване по маршрути или пасажки категоризирани като ниво на сложност по-високо от 3-та категория."

6. Корекциите предвидени за **Чл. 18 ал. (2)** предвиждат текста да изгледа така:
"(2) При оценка „не издържал“ кандидатът има право да се яви повторно на изпит на една от следващите обявени дати за следващия изпит по чл. 13, ал. 2." - Необходимо ли е повторението - следващите дати за следващия изпит?

7. Вероятно нещо не съм разбрал или съм пропуснал, но не разбирам защо се отменя **Глава 3 с членове от 23 до 28** свързана с вписванията в НТР? Къде се регламентира управлението на НТР? Може би в Закона за туризма?

8. Промяната на **Чл. 29** и по-точно отпадането на термина "**Кодекса за професионална етика на планинските водачи**", означава ли, че няма да се съставя такъв документ? Мисля си, че е добре да има такъв документ и той да присъства в наредбата като приет и одобрен от институциите.

9. Параграф §1 от заключителните разпоредби не трябва ли да отпадне? Говорим за завареното положение, което важеше при приемането на наредбата в началото. В новия вариант на наредбата не би трябвало да има същата

за утвърдени понятия и детайлизиране на същите.

Не се приема

Бележката има технически характер. Повторението е с цел конкретизация и по-голяма яснота.

Не се приема

Вписването на правоспособни планински водачи в НТР е уредено в Закона за туризма.

Не се приема

Не е в предметния обхват на Наредбата. На този етап не съществува Кодекс за професионална етика на планинските водачи и в тази връзка, същият отпада от настоящия проект на наредбата.

Не се приема

Цитираната норма е ограничена по време, изпълнила предназначението си.

			<p>възможност за вписване на практикуващи водачи, както в началото. Имам предвид:</p> <p>"§ 1. (1) Практикуващите планински водачи към момента на влизане в сила на тази наредба, които са придобили степен на професионална квалификация по професията „Планински водач“ ... се вписват в Списъка на правоспособните планински водачи, част от НТР, въз основа на заявление" и "(2) В Списъка на правоспособните планински водачи, част от НТР, се вписват и лица с висше образование по свързани със спортно-туристическата дейност специалности ... "</p>		
--	--	--	--	--	--